

آزمون ۱: درس ۱ - فارسی ششم دبستان

الف) درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

- ۱- هرگز نمی‌توان برای زیبا کردن نوشته‌ها، جای اجزای جمله را عوض کرد. درست نادرست
- ۲- «تاریخ طبری» تألیف «ابوعلی بلعمی» از بزرگان و نویسندگان تاریخ زبان و ادب فارسی است. درست نادرست
- ب) جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب کامل کنید.
- ۳- عبارت‌ها را با دقت بخوانید و از آنچه آموخته‌اید کلمه‌هایی مناسب قرار دهید.
- الف) از سعدی کتاب به شعر و کتاب به نثر همراه شعر بر جای مانده است.
- ب) در عبارت «حق اندر وی ز پیدایی است پنهان» واژه‌های «پیدا» و «پنهان» واژه‌های هستند.
- پ) معنای «ربیع» و معنای «گردون» است.
- ت) معروف‌ترین اثر شعری شیخ محمود شبستری مثنوی است.
- پ) وصل کنید.

۴- هر واژه از ستون بالا با دو واژه از ستون پایین ارتباط معنایی دارد از قبیل (مترادف، متضاد یا هم‌خانواده) آنها را یافته و گل‌هایشان را هم‌رنگ کنید.

الف) معرفت فضل تجلی غافل زار

ب) غفلت فاضل متجلی عرفان بخشش شناخت ناتوان پیدا شدن توانا هوشیار

۵- نوع جمله‌ها را در ستون سمت راست تشخیص دهید و علامت نگارشی مربوط به آن را با علامت نگارشی نوع جمله‌ها در ستون چپ یکسان کنید.

☐	الف) بلبل و قمری چه خواند	☐	جمله‌های امری .
☐	ب) غنیمت شمار	☐	جمله‌های پرسشی ؟
☐	پ) چه دوست بامحبتی	☐	جمله‌های عاطفی !
☐	ت) خیز		
☐	ث) آفریدگار را ببايد پرستیدن		

ت) گزینه‌ی درست را با علامت ✓ مشخص کنید.

۶- کدام گزینه صحیح نیست؟ هنگام نوشتن لازم است، نکات زیر را رعایت کنیم:

- ۱) از تکرار کلمه‌ها بپرهیزیم.
- ۲) از کاربرد کلمه‌های گفتاری خودداری کنیم.
- ۳) کلمات را تکرار کنیم.
- ۴) ساده و خوانا بنویسیم.

۷- کدام یک از جمله‌های زیر جمله‌ای عاطفی است؟ (شهرستان رفسنجان - آموزش و پرورش کرمان - ۹۸)

- ۱) پس به کار دوستان اندیشه کن.
- ۲) عجب پهلوان قدرتمندی
- ۳) به زیبایی‌های آفرینش خوب و دقیق نگاه کنیم.
- ۴) بلبل و قمری چه خواند

۸- کدام گزینه، یک جمله‌ی کامل نیست؟

- ۱) باد بهاری وزید از طرف مرغزار
- ۲) باز به گردون رسید ناله‌ی هر مرغ زار
- ۳) بلبل و قمری چه خواند؟ یاد خداوندگار
- ۴) ناله‌ی موزون مرغ، بوی خوش لاله‌زار

۹- با توجه به مفهوم بیت زیر کدام گزینه درست است؟

- «خرد را نیست تاب نور آن روی
خدا را می‌توان آشکارا در جهان دید.
- ۱) خدا را می‌توان آشکارا در جهان دید.
- ۲) برای درک خداوند باید چشم دل و آگاهی و معرفت به دست آورد.
- ۳) برای دیدن حقیقت و خدا باید از خرد بهره گرفت.
- ۴) خداوند را با هیچ چیزی نمی‌توان حس کرد.
- برو از بهر او چشم دگر جوی»

۱۰- در نوشته‌ی زیر، نویسنده بر چه چیز تأکیدی ندارد؟

«این همه خلق را که شما بینید بدین چندین بسیاری، این همه را خالق است، که آفریدگار ایشان است و نعمت برایشان از وی است. آفریدگار را ببايد پرستيدن و بر نعمت او سپاس‌داری باید کردن.»

- (۱) وجود خالق برای هر پدیده‌ای
(۲) پرستش خالق
(۳) تفکر در کار خالق و مخلوق
(۴) سپاس‌گزاری از خالق

ث) به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

۱۱- معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

الف) به نام آنکه جان را فکرت آموخت.

ب) جهان، جمله، فروغ نور حق دان

ث) به مشاخره پرداختند.

ب) همه عالم کتاب حق تعالی است.

ت) ناله‌ی موزون مرغ

ج) روی صخره‌ای این جمله را حک کرد.

۱۲- بیت زیر را ابتدا به نثر روان بنویسید و سپس نمونه‌هایی دیگر برای کلمه‌ی «مرغزار» بیاورید (مانند گندم‌زار)

باد بهاری وزید از طرف مرغزار
باز به گردون رسید ناله‌ی هر مرغ زار

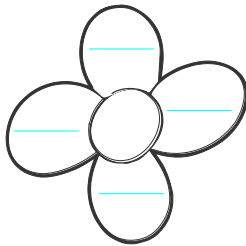
۱۳- داستان زیر را تا یک بند دیگر ادامه دهید و در آن از سه واژه‌ی مرتبط معنایی استفاده کنید.

سال‌ها پیش، گوزنی به لب چشمه رفت تا آب بنوشد. وقتی عکس خودش را در آب دید، گفت: «چه قدر پاهای زشتی دارم! ... حیف! پاهایم خیلی لاغر و استخوانی‌اند. مثل چوب کبریت می‌مانند! خدایا چرا پاهای زیبایی به من ندادی؟» همین موقع، سر و کله‌ی شیری پیدا شد و گوزن پا به فرار گذاشت. از شیر دور شد و به جنگل رسید. او موفق شده بود با استفاده از پاهای تیزرویی که داشت خودش را نجات دهد. گوزن به

آسمان نگاهی کرد و گفت:

۱۴- از بین کلمه‌های زیر فعل‌ها را جدا کنید و در گلبرگ‌های گل بنویسید.

لغزید - فصل - آن‌که - می‌افزاید - صخره - زد - مشاخره - گشت

۱۵- جمله‌ی زیر را به جمله‌ی خبری و پرسشی تبدیل کنید. (مشهد - مدرسه‌ی فرتاج - ۹۹)

«سپهر به کتابخانه برو.»

۱۶- بیت زیر را در یک بند توضیح دهید و از چند کلمه‌ی مخالف استفاده کنید.

«گفتم این شرط آدمیت نیست
مرغ تسبیح خوان و من خاموش»

۱۷- بند زیر به صورت گفتاری نوشته شده است، با دقت آن را بخوانید و با رعایت اصول نوشتن به صورت متنی نوشتاری تبدیل کنید.

«کسی که دوستشو دوست داره و به اون علاقه داره، هیچ‌وقت بهش سخت نمی‌گیره و سعی می‌کنه که اون رو بیشتر ببخشه تا اینکه باهاش قهر

کنه. گذشت و مهربونی در دوستی خیلی مهمه.»

۱۸- در ترکیب‌های زیر مشخص کنید که کدام ترکیب اضافی و کدام ترکیب وصفی است؟

الف)	یادِ خداوندگار ← ترکیب
	یادِ خوش ← ترکیب

ب)	درختانِ سبز ← ترکیب
	درختانِ سرو ← ترکیب

پ)	مرغِ زار ← ترکیب
	مرغِ همسایه ← ترکیب

ناله‌ی مرغ ← ترکیب	(ت)
ناله‌ی موزون ← ترکیب	

۱۹- بیت زیر را به دقت خوانده و به تمرین‌ها پاسخ دهید.

«در خیز و غنیمت شمار، جنبش باد ربیع
ناله‌ی موزون مرغ، بوی خوش لاله‌زار»

الف) بیت بالا را به گونه‌ای به نثر برگردانید که اجزای جمله در جای اصلی خود قرار گیرند.

ب) مفهوم کلی بیت، انسان را به چه امری دعوت می‌کند؟

پ) در مورد مفهوم بیت بالا یک بند بنویسید و در آن از جمله‌های خبری، عاطفی، امری و پرسشی استفاده کنید.

۲۰- در مورد عبارت زیر به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

«آفریدگار را نباید پرستیدن و بر نعمت او سپاس‌داری باید کردن. اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنایی افزایش اندر دل.»

الف) جابه‌جایی اجزای جمله در کدام قسمت صورت گرفته است؟

ب) متن بالا از چند جمله تشکیل شده است؟

پ) متن بالا با کدامیک از ضرب‌المثل‌های زیر ارتباط مفهومی دارد؟

از تو حرکت از خدا برکت شکر نعمت، نعمت افزون کند